

4. D Y S K U S J E – K O R E S P O N D E N C J A

Pamiętnik Literacki CXVII, 2026, z. 1, PL ISSN 0031-0514

DOI: 10.18318/pl.2026.1.16

MIECZYŚLAW JANOWSKI Rzeszów

SPROSTOWANIE

Wielce Szanowni Państwo,

Dotarł do moich rąk „Pamiętnik Literacki” z roku 2011 (zeszyt 2), w którym zamieszczony został (na s. 251–257) tekst wspomnieniowy, dotyczący Profesora Piotra Żbikowskiego, autorstwa pani dr hab. Jolanty Kowal, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Mimo znacznego upływu lat, przeczytałem to wspomnienie z dużym zainteresowaniem. Miałem zaszczyt znać pana Profesora i często z nim oraz jego małżonką – dr Lucyną Żbikowską – rozmawiać, i to na różne tematy. Jako ówczesny prezydent Rzeszowa z wielką radością przyjąłem i wspierałem inicjatywę uhonorowania prof. Żbikowskiego prestiżową Nagrodą Miasta Rzeszowa (nazywaną często Nagrodą Prezydenta Rzeszowa). Tak się w istocie stało, prof. Piotr Żbikowski otrzymał bowiem Nagrodę Miasta Rzeszowa I stopnia za rok 1994 w dziedzinie nauki i techniki. W uzasadnieniu zawarto, zwięźłą siłą rzeczy, argumentację: „za całokształt działalności naukowej ze szczególnym uwzględnieniem wydanych książek: *Hugo Kołłątaj – więzień i poeta*, *Poezje więzienne Hugona Kołłątaja*”.

Dołączam fotografię z uroczystej gali, towarzyszącej wręczaniu Nagród Miasta Rzeszowa.

Wręczenie Nagród Miasta Rzeszowa za rok 1994. Laureaci z prezydentem Rzeszowa Mieczysławem Janowskim. Od lewej na pierwszym planie: Krystyna Świerczewska, Jan Kaznecki, Mieczysław Janowski, prof. dr hab. Piotr Żbikowski, prof. Klemens Gudel

We wspomnieniu pani prof. Jolanty Kowal przywołanym na wstępie znalazła się więc błędna konkluzja, poprzedzona prawdziwym stwierdzeniem na temat rozległej aktywności pana prof. Żbikowskiego: „Profesor bardzo [...] cenił sobie wszelkie kontakty z pozauczelnianymi ośrodkami kulturalno-oświatowymi. Gościł z prelekcjami w wielu podkarpackich szkołach, bibliotekach i domach kultury. To m.in. za tę działalność otrzymał w 1994 roku nagrodę I stopnia miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury i sztuki” (s. 253; podkreśl. M. J.).

W tekście pani prof. Kowal znalazła się jeszcze jedna nieścisłość. Otóż czytając o kolejnych etapach pracy prof. Żbikowskiego, na s. 253 (podkreśl. M. J.) znajdujemy zapis: „Tytuł profesora nauk humanistycznych otrzymał w roku 1990, a z dniem 1 VII 1999 mianowano go profesorem zwyczajnym w rzeszowskiej uczelni, która w roku 2001 uzyskała status Uniwersytetu Rzeszowskiego”.

Ta informacja nie jest precyzyjna. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 o utworzeniu Uniwersytetu Rzeszowskiego w art. 3 u. 1. (Dz.U. 2001 nr 73 poz. 760) zawiera zapis odzwierciedlający stan faktyczny: „Uniwersytet tworzy się z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Filia w Rzeszowie oraz Wydziału Ekonomii w Rzeszowie Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie”.

Oczywiście, prawdą jest to, że fundamentem Uniwersytetu Rzeszowskiego była Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie.

W tych dniach (20 I 2026) przypadła 15 rocznica śmierci Profesora Piotra Żbikowskiego. W mojej pamięci i w moim sercu pozostaje On jako znakomity humanista, naukowiec oraz dydaktyk – człowiek rozległej wiedzy i pełen szlachetności, zatroskany o polską kulturę i naukę.